

**ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ УКРАЇНИ**

ФОРУМ ПРЯМОЇ ДЕМОКРАТІЇ

матеріали доповідей та тез II Всеукраїнської
науково-практичної конференції
(4 грудня 2019 року)

Київ 2019

Редакційна колегія :

Войтович Р. В., д. держ. упр., професор, ректор Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості України;

Ворона П. В., д. держ. упр., доцент, перший проректор Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості України;

Пріб Г. А., д. мед. н., професор, завідувач кафедри психології Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості України;

Дубич К. В., д. держ. упр., доцент, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості України.

Рекомендовано до друку вченою радою Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості України. Протокол № 11 (152) від 23 грудня 2019 року.

Форум прямої демократії: матеріали доповідей та тез II Всеукраїнської науково-практичної конференції. Київ, 4 грудня 2019 року / За заг. ред. Войтович Р. В., Ворони П. В. – Київ, ТОВ «Видавничий дім «АртЕк», 2019. – 318 с.

У збірнику представлені матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції до Дня місцевого самоврядування «Форум прямої демократії». Наведено погляди представників органів місцевого самоврядування та державної влади, наукової спільноти та практиків щодо проблем розвитку в Україні сучасних форм безпосередньої демократії. Збірник буде корисним для науковців та практиків, що пов'язані з публічним управлінням та адмініструванням.

Матеріали публікуються в авторській редакції. За їх достовірність відповідають автори.

ІПК ДСЗУ
2019

ЗМІСТ

ВОЙТОВИЧ Радмила

Вступне слово. Інформаційна революція як необхідна передумова виникнення сучасних процесів глобалізації.....12

ТОМЕНКО Микола

Конституційна стратегія та дотримання законотворчих процедур, а не спам та анархія.....21

ВОРОНА Петро

Перспектива модернізаційних змін інституту місцевого самоврядування.....24

Дискусійна панель № 1

Проблеми удосконалення методології проведення виборів в Україні

ЖУРАВЕЛЬ Василь

Вибори місцевих органів влади Швеції як приклад для України..... 29

КРАСІВСЬКИЙ Денис

Виборчий фонд кандидата в депутати, як чинник забезпечення прозорості виборчого процесу..... 31

КУРАТАШВИЛИ Альфред

Функционирование криминального бизнеса – как проявление экономического фашизма и как преступление против человечности под «маской» несуществующей и неосуществимой «демократии»..... 34

КУРАТАШВИЛИ Анзор

Теория социально ориентированного государственного управления – как альтернатива надуманной «демократии»..... 38

ПАХОМОВА Мілана, НОВАШ Людмила

Особливості електоральної ментальності сучасної України..... 41

РОПАН Артур

Переваги чи недоліки нового виборчого кодексу..... 44

ФРОСІНЯК Руслан

Виборчий кодекс: законотворчий процес..... 46

Дискусійна панель № 2

Оптимізація науково-практичного забезпечення демократизму місцевих виборів

КУШНІР Олена

Міжнародні тенденції та зарубіжний державно-управлінський досвід розвитку інформаційного забезпечення процесів державного управління..... 51

ПІВЕНЬ Олена Значення громадського контролю для ефективності публічного адміністрування.....	55
---	----

Дискусійна панель № 3

Розвиток сучасних форм прямої демократії в територіальних громадах

КАЗІМІРОВ Ілля Вплив Великої грецької колонізації на демократизацію врядування.....	58
КОЛОДІЙ Олександр Демократичні основи децентралізації влади в Україні.....	59
КУЧЕВСЬКА Леся Стан нормативно-правового регулювання участі громади в управлінні територією.....	64
СТЕПАНЧУК Катерина Суперечності управління спільною власністю територіальних громад.....	67
ФОМЦЬКА Надія Матеріальна основа розвитку територіальних громад у процесі децентралізації.....	72

Дискусійна панель № 4

Розвиток електронної демократії

КОВБАСКО Ольга Цифрова трансформація технологій демократичного управління.....	75
ЛАХИЖА Микола, ЄГОРИЧЕВА Світлана Актуалізована стратегія розвитку електронного урядування у Республіці Болгарія на 2019–2023 роки.....	79
ЛЕВЧЕНКО Дарія Впровадження Е-документування: проблеми та перспективи.....	82
МОРШНА Олена Центри надання адміністративних послуг досвід міста Києва, виклики та перспективи розвитку адміністративних послуг.....	86
НОСКОВ Олексій Розвиток електронної демократії в Україні.....	90
ПИСАРЕНКО В'ячеслав, ОВСЯННІКОВА Світлана Зарубіжний досвід електронної демократії та можливість його використання в Україні.....	93
ХИЛЬ Оксана Сучасні тенденції впровадження електронного врядування в діяльність органів місцевого самоврядування.....	96
ХРИСТОФОРОВА Наталія Розвиток електронної демократії.....	99

Дискусійна панель № 5
Відкритість та демократизм у формуванні виконавчих органів
територіальних громад

АЛЕКСАНДРОВА Юлія Особливості організаційної поведінки керівників органів публічної влади Великобританії.....	103
БЛОКІНЬ Микола Досвід контроль за здійсненням повноважень в галузі зайнятості населення у Полтавській області.....	106
БОБРИЦЬКИЙ Леонід Законодавство про працю в Україні: проблеми, напрямки вдосконалення.....	109
ВАСИЛЬЧЕНКО Віктор Використання концепції TQM (Total Quality Management) як механізму вдосконалення системи управління якістю.....	111
ГОГОЛЬ Тетяна Регулювання механізмів безпосередньої демократії на муніципальному рівні.....	114
ЗВЕРЄВ Микола Механізми взаємодії державних інституцій та органів місцевого самоврядування у питаннях надання послуг людям зі сформованими військовими компетентностями.....	118
ІЄВЛЄВА Людмила Основні прогалини в законодавстві та рекомендації врегулювання конфлікту інтересів в органах публічної влади.....	121
КОЛОМІЄЦЬ Ольга Проблеми прийняття управлінських рішень в органах публічної влади.....	128
КОПИЛОВА Анна Реформа охорони здоров'я на місцевому рівні.....	131
ПРЕДАЧЕНКО Наталія Громадська ініціатива як чинник самоорганізації суспільства.....	134
ПРОТОПОПОВА Ольга Проблеми децентралізації влади в Україні.....	136
ПРОЦ Андрій Механізми захисту прав та інтересів територіальних громад: зарубіжний досвід.....	138
СЕРЬОГІНА Наталія Децентралізація та її вплив на ефективну зайнятість.....	143

Дискусійна панель № 6
Роль та завдання професійної діяльності службовців органів
місцевого самоврядування для розвитку прямої демократії

ГРАММА Ольга Професійний відбір на вакантні посади фахівців центрів зайнятості, які виконують функції кар'єрного радника.....	147
ГУБА Максим Професіоналізація посадових осіб виконавчих органів територіальних громад як вимога сучасності.....	151
КОЛЕСНИК Лідія Інноваційне лідерство як модернізаційний метод формування державних службовців нової генерації.....	155
ТУЧА Вікторія Основні функції політичної та державно-управлінської еліти у процесах забезпечення стратегічного розвитку постмодерної держави.....	157
ШВЕЦЬ Анастасія Лідерські кваліфікації державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування як передумова розвитку демократії.....	160

Дискусійна панель № 7
Проектний та програмно-цільовий підхід у діяльності
територіальних громад

БАРАНЕЦЬ Ігор Шляхи співпраці органів влади із стейкхолдерами в умовах організаційних змін публічного управління.....	164
ВІТРЯК Тетяна Реалізація проектного підходу у діяльності об'єднаних територіальних громад.....	169
ЛІТВІНЧУК Людмила Проектні засади формування політики розвитку громад.....	172
ЛЮБЕНКО-ГЛАЗОК Любов Роль та завдання антикризового управління на місцевому рівні.....	174
СИДОРЕНКО Наталія Надання послуг в об'єднаних територіальних громадах.....	177
СУДАКОВ Микола Аналіз та прогнозування локального ринку праці як напрям розвитку територіальних громад.....	178
ЩЕДРІН Юрій Розвиток антикризової стратегії в територіальних громадах.....	182

Дискусійна панель № 8
Інноваційні форми надання соціальних послуг у територіальних
громадах

БАРИШНІКОВ Володимир Інноваційні форми надання Державною службою зайнятості соціальних послуг з розвитку підприємництва у територіальних громадах.....	186
БОКОВ Олександр Сучасна парадигма взаємозв'язку соціальної і економічної компонент суспільного розвитку.....	191
ВЕНГЕР Ірина Світові тенденції на ринку праці.....	196
ГАЙДУКОВ Іван Проблеми формування ефективного мотиваційного механізму на підприємстві.....	198
ЗАВАЛІНСЬКА Ірина Підходи до оцінки персоналу організації.....	200
ЗАЄЦЬ Ірина Сутність процесу прийняття управлінських рішень.....	202
КАРАЩЕНКО Наталія Тенденції молодіжного ринку праці України.....	205
КОШЛЯК Ігор Місцеве самоврядування як основа для розвитку громад.....	207
КРИВОШЕЙ Віталій Підтримка державою участі громадського сектору у соціально-психологічній адаптації УБД.....	209
ПЕКІН Андрій Основні напрями та принципи взаємодії поліції та органів місцевого самоврядування у сфері забезпечення економічної безпеки ОТГ.....	214
ПІВЕНЬ Олена Транспарентність як принцип діяльності органів публічної влади.....	218
ПЛИСЕНКО Галина, НАЗАРКЕВИЧ Віктор Еволюція соціального маркетингу як ефективного інструменту надання соціальних послуг.....	219
ПРИПУТА Наталія, САВЧУК Марина Співпраця Державної служби зайнятості з об'єднаними територіальними громадами.....	224
РОМАНЧУК Павло Управління якістю послуг населенню в сучасних умовах.....	226
СІТНІЧЕНКО Світлана Розвиток сфери соціальних послуг у територіальних громадах.....	229
ФАНДЄЄВ Михайло Інформаційно-аналітичне забезпечення Державної служби зайнятості в епоху переходу до цифрової держави	232

ФУРСЕНКО Андрій	
Модель мережі надання публічних сервісів та послуг Херсонського обласного центру зайнятості.....	238
ШАЛАХІН Максим	
Особливості створення та функціонування ЦНАП в Україні	241
ШОСТАК Інна	
Виклики надання соціальних послуг в умовах децентралізації.....	245
ЮДКО Тетяна	
Створення сприятливих умов праці як чинник підвищення її ефективності на підприємстві	247

Дискусійна панель № 9

Модернізація загальнонаціональної системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування, в умовах реформи децентралізації публічної влади

БОНДАРЕНКО Ірина	
Розвиток лідерства та менеджменту в ОМС як чинники ефективної діяльності керівника.....	251
ВЕКЛИЧ Антоніна	
Модернізація загальнонаціональної системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців.....	254
ВОЙТКО Оксана, ВОРОНЦОВА Емілія	
Можливості децентралізації освітньої системи: досвід країн Латинської Америки.....	257
ГУРИН Катерина	
Критерії результативності та ефективності публічного адміністрування.....	261
ДУБИНКА Олена	
Удосконалення механізмів державного управління щодо підвищення кваліфікації працівників освіти.....	264
КАЧАН Яна	
Інституційне забезпечення професійного розвитку публічної служби в сучасних умовах реформаційних змін.....	266
МІЩЕНКО Катерина	
Політика децентралізації в контексті європейського вибору України.....	269
ОПАНАЩУК Петро	
Зарубіжний досвід у сфері організації професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників.....	272
САВЕНКО Олександр	
Державно-громадське управління як стратегічний напрям розвитку сучасного закладу позашкільної освіти.....	276

ТІШИНА Альона	
Політична нейтральність і професійність публічної служби в Україні.....	279
ШИШОВА Наталія	
Проблеми децентралізації влади в Україні.....	283
ЯВТУШЕНКО Світлана	
Створення демократичного закладу загальної середньої освіти: напрямки, принципи, інструменти управління.....	286

Дискусійна панель № 10

Добровольчий рух та волонтерство як форма безпосередньої участі у захисті суверенітету України

ВЕРБИЦЬКИЙ Віталій	
Напрями удосконалення нормативного та інформаційно-аналітичного забезпечення протидії нелегальній (незаконній) міграції в Україні у контексті протидії біологічним загрозам.....	290
КРАШВІНА Галина	
Нестандартні форми зайнятості: людські ресурси та їх мотивація в нестандартних формах зайнятості зайнятості (на прикладі волонтерства).....	293

Дискусійна панель № 11

Формування бюджетів участі як прояв розвитку демократії

БОЙКО Сергій	
Залучення Центрів надання адміністративних послуг до формування бюджетів участі в громадах.....	297
ГИКАЛО Юрій	
Проблематика інституційного забезпечення вищої військової освіти.....	299
ДІДКІВСЬКИЙ Юрій	
Бюджет участі як крок до покращення комунікацій між владою і суспільством.....	303
ХУДАР Станіслав	
Аналіз сутності та основних концепцій соціальної реклами як інструменту взаємодії суспільства та держави.....	306
ЯРОШЕНКО Євгенія	
Удосконалення реалізації гендерної політики в Україні.....	309
Резолюція	314

КОШЛЯК Ігор,

*аспірант Харківського національного університету
міського господарства імені О.М. Бекетова*

МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ОСНОВА ДЛЯ РОЗВИТКУ ГРОМАД

Сучасну демократичну, соціальну, правову державу неможливо уявити без повноцінного функціонування системи місцевого самоврядування. Процес розбудови системи місцевого самоврядування в Україні з часу проголошення незалежності й до сьогодні немає чітких концептуальних критеріїв визначення термінів та механізмів реалізації. Як дослідники, так і політики, практики висувають різні варіанти вдосконалення управлінської моделі для української держави. Світовий досвід спонукає до пошуку такої моделі територіальної організації влади, яка б відповідала сучасним демократичним вимогам і забезпечувала права і свободи громадян, задоволення їх потреб та надання якісних та ефективних послуг. Процеси організації функціонування органів місцевого самоврядування зарубіжних країн, як позитивний досвід, сприяють розвитку системи суспільно-правових цінностей здатних забезпечувати ефективно вирішення питань місцевого значення й утвердження на цій основі місцевого самоврядування в Україні.

Досвід функціонування системи місцевого самоврядування України свідчить про необхідність реформування самоврядування у напрямі розширення його функцій і повноважень з одночасним створенням належної матеріальної і фінансової основи для здійснення органами самоврядування покладених на них, відповідно до закону, функцій і завдань, а також з урахуванням форм безпосередньої демократії щодо участі громадян в управлінні державними справами на місцевому рівні з питань місцевого значення.

При цьому є можливість обрати різні шляхи здійснення такої реформи, однак при вирішенні питання про обрання певного варіанту реформування місцевого самоврядування не слід відкидати вже накопичений досвід розвинених держав Західної Європи, але з урахуванням соціально-економічних, історичних, культурних, суспільно-політичних та правових чинників [1].

При проведенні реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади треба починати з глибокого аналізу самої системи місцевого самоврядування, а саме в якому вона стані знаходиться, що працює, а що не працює і чого взагалі не існує у відповідності до діючого законодавства України. На жаль цим питанням в Україні мало хто опікується, а більшість посадових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування взагалі на це не звертають уваги, а тільки відслідковують та констатують загальний стан справ у державі і на місцях спираючись в основному на соціально – економічному складову.

У зв'язку з прагненням України інтегруватися в Європейський Союз необхідно враховувати загальноєвропейський досвід участі громадян у самоврядуванні та практику західноєвропейських держав. Необхідно відмітити, що створюється система права на наднаціональному рівні, в рамках якої в національне законодавство впроваджуються вироблені загальноєвропейські принципи розвитку місцевого самоврядування [1].

Найвищий законотворчий орган в особі Верховної Ради України, наряду з Президентом України, враховуючи рекомендації інститутів Європейського союзу впровадження в Україні загальноєвропейських норм і цінностей останнім часом приймають закони та ратифікують міжнародні договори, які дозволяють громадянам України брати безпосередньо участь в управлінні державними справами, особливо що стосується питань місцевого значення. До таких основних нормативно - правових актів відносяться Закони України «Про доступ до публічної інформації в Україні» [2], «Про ратифікацію Додаткового протоколу до Європейської хартії місцевого самоврядування про право участі у справах органу місцевого самоврядування» [3] та Указ Президента України «Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні» [4].

У відповідності до зазначених законів, через гарантовані Конституцією України форми безпосередньої демократії волевиявлення громадян [5, Ст.ст. 5, 39, 69], членів територіальних громад шляхом Зборів громадян, через процедуру оформлення Протоколу зборів, почали утворюватись Ініціативні групи громадян, які прийняли для себе рішення вести інформаційно-просвітницьку діяльність з питань вивчення громадянами конституційних прав та обов'язків, практичної правової допомоги щодо реалізації прав і свобод людини і громадянина, члена територіальної громади з питань місцевого самоврядування.

З цього часу громадяни України, члени територіальної громади окремої адміністративно-територіальної одиниці, починають здійснювати свою владу безпосередньо або через органи, утворені територіальною громадою. Подібні збори громадян-членів територіальних громад відбуваються у багатьох адміністративно-територіальних одиницях, на яких обираються Ініціативні групи, які готові співпрацювати з органами державної влади та органами місцевого самоврядування в цьому напрямку та разом, на засадах співпраці, будувати нову Україну.

Список використаних джерел

1. Кульчій І.О. Формування та розвиток системи місцевого самоврядування досвід країн Європейського союзу. / Державне управління: удосконалення та розвиток № 6, 2016.
2. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 року № 2939-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.
3. Закон України «Про ратифікацію Додаткового протоколу до Європейської хартії місцевого самоврядування про право участі у справах

органу місцевого самоврядування» від 02.09.2014 року № 1664-VII.
URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_9462.

4. Указ Президента України «Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні» від 26.02.2016 року № 68/2016.
URL: <https://www.president.gov.ua/documents/682016-19805>.

КРИВОШЕЙ Віталій,

*здобувач кафедри публічного управління
та адміністрування ІПК ДСЗУ, підполковник
ЗСУ, учасник АТО*

ПІДТРИМКА ДЕРЖАВОЮ УЧАСТІ ГРОМАДСЬКОГО СЕКТОРУ У СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІЙ АДАПТАЦІЇ УБД

Фахівці військової справи, психологи, соціологи та інші науковці переконані в тім, що участь у бойових діях є стресовим чинником найвищої міри інтенсивності. Саме тому, особливо нині у час агресії РФ на Сході України, ця проблема – збереження здоров'я і працездатності осіб, що беруть участь у військових конфліктах, що супроводжуються веденням активних бойових дій нині привертає увагу великого числа дослідників.

Проблематика соціально-психологічної адаптації учасників бойових дій була актуальна завжди (Друга світова війна, Афганська війна, миротворчі акції тощо), а сьогодні коли триває антитерористична операція, що проводиться Збройними Силами та іншими військовими формуваннями України на території Донецької і Луганської областей, в ході якої вже загинуло, отримало поранення і стали інвалідами значна кількість військовослужбовців вона особливо суспільно важлива. Науковець Числіцька О. В. вважає, що «особливий масштаб цього явища у межах українського суспільства вимагає не лише найактивнішого вивчення, набутих у війні, психологічних проблем ветеранів війни, а й їх подолання через створення по всій країні спеціальних центрів для надання соціальної, психологічної і медичної допомоги колишнім учасників бойових дій і терміново і регулярно надавати допомогу особливо тим, хто отримав бойові поранення і каліцтва, набувши особливих потреб» [4].

Організація та реалізація державою заходів соціально-психологічної реабілітації військовослужбовців, що брали участь в локальних бойових конфліктах є дуже актуальною для органів публічної влади, а пошук ефективних шляхів її рішення займають сьогодні одне з центральних місць в сучасній науці державного управління, психології та соціології. На думку Числіцької О. В. «сьогодні сучасна зарубіжна і вітчизняна медицина і психологічна наука можуть запропонувати великий вибір техніки і методик психотерапевтичної і психологічної допомоги учасникам бойових дій, проте

**ІНСТИТУТ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗАЙНЯТОСТІ УКРАЇНИ**

Науково-практичне видання

**ФОРУМ ПРЯМОЇ
ДЕМОКРАТІЇ**

матеріали доповідей та тез II Всеукраїнської
науково-практичної конференції
(4 грудня 2019 року)

**За наукової редакції
докторів наук з державного управління
Р. В. Войтович та П. В. Ворони**

Комп'ютерна верстка: *Плисенко Г. П.*
Дизайн обкладинки: *Фандєєв М. Ю.*

Підписано до друку з оригінал макету 23.12.2019.
Формат 60/84/16. Обл. вид. арк. 17,1.
Ум. друк. арк. 13,05. Тираж 100 прим.
Друк офсетний.

Виготовлено в друкарні ТОВ «Видавничий дім «АртЕк»
04050, м. Київ, вул. Ю. Ілленка, буд. 63
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої
справи до державного реєстру серія ДК № 4779 від 15.10.14 р.